

Dosarul nr. 2r-281/23
2-19136342-01-2r-29062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central – L. Natalia
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Mihaila, A. Malîi, A. Braga

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Martin Christian Turuta și Radu Turuta, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și Radu Turuta împotriva Companiei LinkedIn Corporation, cu privire la constatarea încălcării drepturilor patrimoniale de autor ale coautorilor și titularului de drepturi la valorificarea operelor, constatarea încălcării drepturilor morale de autor ale coautorilor asupra operelor, încasarea despăgubirii, obligarea publicării hotărârii,

împotriva încheierii din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a încetat procedura de apel la cererea de apel declarată de Martin Christian Turuta și Radu Turuta ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel,

a c o n s t a t a t:

La 19 august 2019, Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și Radu Turuta au depus cererea de chemare în judecată împotriva Companiei LinkedIn Corporation, prin care au solicitat constatarea încălcării drepturilor patrimoniale de autor ale coautorilor Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și titularului de drepturi Radu Turuta la valorificarea operelor, constatarea încălcării drepturilor morale de autor ale coautorilor Eugeniu Turuta și Martin Christian Turuta asupra operelor, încasarea despăgubirii, obligarea publicării hotărârii.

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și Radu Turuta.

S-a constatat încălcarea de către compania LinkedIn Corporation a drepturilor patrimoniale de autor ale coautorilor Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și titularului de drepturi Radu Turuta la valorificarea operelor asupra operelor (cărților):

„SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2010 edition”,

„SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2011 edition”,

„SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2014 edition”,

„The SMD codebook”, ediție 2009.

S-a constatat încălcarea de către compania LinkedIn Corporation a drepturilor morale de autor ale coautorilor Eugeniu Turuta și Martin Christian Turuta asupra operelor (cărților):

„SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2010 edition”,

„SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2011 edition”,

„SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2014 edition”,

„The SMD codebook”, ediție 2009.

S-a încasat din contul companiei LinkedIn Corporation în beneficiul lui Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta următoarele sume compensatorii pentru încălcarea drepturilor morale:

Pentru cartea – „SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2010 edition”- 20 000 lei;

Pentru cartea – „SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2011 edition”- 20 000 lei,

Pentru cartea – „SMD-codes. Active SMD semiconductor components marking codes, 2014 edition”- 20 000 lei,

Pentru cartea – „The SMD codebook”, ediție 2009 – 20 000 lei.

S-a obligat compania LinkedIn Corporation de a publica pe sit-ul său, în limba engleză, hotărârea judecătorească privind restabilirea drepturilor lui Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și Radu Turuta.

În rest, pretențiile s-au respins, ca fiind neîntemeiate.

S-a încasat de la compania LinkedIn Corporation în beneficiul statului taxa de stat, în mărime de 2 600 lei.

La 28 noiembrie 2022, au depus cerere de apel nemotivată Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și Radu Turuta, fiind semnată de Eugeniu Turuta.

Prin încheierea din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a încetat procedura în apel, la cererea de apel declarată de Martin Christian Turuta și Radu Turuta, împotriva hotărârii din 25 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din motiv că a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, la 22 iunie 2023, au depus recurs Martin Christian Turuta și Radu Turuta, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel.

În motivarea recursului recurenții au indicat că încheierea instanței de apel este ilegală, or apreciind împluternicirile eliberate de către Martin Christian Turuta și Radu Turuta, pe numele lui Eugeniu Turuta, prin prisma prevederilor art. 75 alin. (1) și art. 80 din Codul de procedură civilă, instanța de apel a ignorat prevederile imperative ale art. 62 din Codul de procedură civilă. Normele prevăzute la art. 62

alin. (4) din Codul de procedură civilă reprezintă o excepție de la normele generale cu privire la reprezentarea în proces, în special, de la prevederile art. 75 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă în sensul că coparticipanții pot încredința reprezentarea lor în proces unuia sau mai multor coparticipanți, indiferent dacă acești coparticipanți sunt sau nu sunt licențiați în drept.

Reieșind, din prevederile art. 62 alin. (4) și art. 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, unica concluzie obiectivă și imparțială care rezultă ar fi că art. 62 alin. (4) din Codul de procedură civilă poate fi interpretat că în procesele civile cu coparticiparea procesuală obligatorie, coparticipanții pot încredința reprezentarea lor în proces unuia sau mai multor coparticipanți, indiferent dacă aceștia sunt sau nu sunt rude și/sau licențiați în drept, în caz contrar participanții la proces ar fi investiți prin lege cu un drept procedural pe care prin alt articol al aceleiași legi nu au dreptul și posibilitatea să-l realizeze, ceea ce reprezintă o încălcare directă a dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

La 14 iulie 2023, avocatul Vladimir Palamarciuc, în interesele Companiei LinkedIn Corporation, a depus referință solicitat, respingerea recursului declarat de către Martin Christina Turuta și Radu Turuta, cu menținerea încheierii din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, invocând că cererea de apel nemotivată a fost semnată de Eugeniu Turuta, neavând împuterniciri de a depune și semna din numele recurenților, iar procurile prezentate în ședința de judecată din 24 mai 2023 nu atestă că are împuterniciri cum este cerut potrivit prevederilor art. 62 alin. (4) și art. 81 din Codul de procedură civilă și nici nu este îndreptățit să reprezinte în baza art. 75 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

La 04 septembrie 2023, Martin Christian Turuta și Radu Turuta au depus cerere de completare a recursului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că, recursul declarat la 22 iunie 2023 de către Martin Christian Turuta și Radu Turuta, împotriva încheierii din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău este în termen, or actul judecătoresc a fost expediat prin poșta electronică la adresa recurenților la data de 09 iunie 2023 (vol.3, f.d.216).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Martin Christian Turuta este neîntemeiat, iar recursul depus de Radu Turuta este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea în parte a încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre judecare în partea casată, din următoarele considerente.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită

recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată relevă că, hotărârea din 25 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Eugeniu Turuta, Martin Chirstian Turuta și Radu Turuta, a fost contestată cu apel nemotivat de către Eugeniu Turuta, Martin Chirstian Turuta și Radu Turuta (f.d. 120, vol. III), cererea fiind semnată de Eugeniu Turuta.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel semnată de Eugeniu Turuta. S-a comunicat lui Eugeniu Turuta despre necesitatea concretizării cercului apelanților indicați în cererea de apel înaintată, cu prezentarea informației privind împuternicirile acestuia întru reprezentarea lui Martin Chirstian Turuta și Radu Turuta (semnătura cărora lipsește) și prezentarea cererii de apel motivate, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 162-164, vol. III).

La 09 martie 2023, Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și Radu Turuta au prezentat apelul motivat (f.d. 166-169, vol. III).

Articolul 368 alin. (2) din Codul de procedură civilă indică că dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Prin încheierea din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a acceptat spre examinare apelul declarat de către Eugeniu Turuta, Martin Chirstian Turuta și Radu Turuta și s-a stabilit data ședinței de judecată pentru 26 aprilie 2023, ora 11:00 (f.d. 180, vol. III).

Conform art. 374 alin. (4) lit. b) din Codul de procedură civilă, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Prin încheierea din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a încetat procedura în apel la cererea de apel declarată de Martin Christian Turuta și Radu Turuta, împotriva hotărârii din 25 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Examinând legalitatea încheierii contestate, instanța de recurs constată că, în parte, această soluție a fost adoptată pripit.

Completul de judecată, analizând încheierea din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, observă că, drept temei de încetare a procedurii în apel, instanța de apel a invocat faptul că cererea de apel declarată de către Martin Christian Turuta și Radu Turuta a fost semnată doar de către Eugeniu Turuta fără a fi indicat temeiul de drept, precum și probele care îi permit semnarea actului din numele lor. Astfel, s-a motivat că fiind pusă în discuție demonstrarea existenței împuternicirilor de reprezentare a intereselor apelanților Martin Christian Turuta și Radu Turuta de către Eugeniu

Turuta, au fost prezentate procuri de împuternicire, însă ultimul nu ar deține studii superioare juridice, nefiind licențiat în drept.

Totodată, instanța de apel a menționat că art. 374 alin. (4) lit. b) din Codul de procedură civilă indică că procedura de apel încetează după primirea cererii de apel dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

De asemenea, a făcut referire la prevederile art. 75 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Persoanele fizice pot fi reprezentate în instanța de judecată de către soț/soție, părinți, copii, frați, surori, bunei, nepoți dacă aceștia sunt licențiați în drept și sunt împuterniciți printr-o procură autentificată notarial.

Art. 80 alin. (6) din Codul de procedură civilă indică că reprezentantul legal depune în judecată actele ce atestă statutul și împuternicirile sale.

În speță, Eugeniu Turuta, în ședința de judecată din 24 mai 2023, a prezentat procura nr. 2-7125 din 08 noiembrie 2022, prin care se confirmă că Radu Turuta îl împuternicește pe Eugeniu Turuta să semneze și să înainteze cerere de apel (f.d. 198-199, vol. 3), precum și procurile generale din 28 iunie 2019, prin care Martin Christian Turuta și Radu Turuta l-au împuternicit pe Eugeniu Turuta să-i reprezente, inclusiv în litigii, cu privire la proprietățile lor intelectuale (f.d. 200-209, vol. 3). În același timp, a menționat că Martin Christiasn Turuta și Radu Turuta, sunt rude și coparticipanți în proces. Respectiv, în temeiul art. 62 alin. (4) din Codul de procedură civilă, ia încredințat reprezentarea lor în proces.

Art. 62 alin. (4) din Codul de procedură civilă indică că coparticipanții pot încredința reprezentarea lor în proces unuia sau mai multor coparticipanți. Coparticipantul reprezentant confirmă împuternicirile speciale prevăzute la art. 81 printr-o procură autentificată notarial, iar împuternicirile generale – prin cereri scrise semnate de coparticipantul sau coparticipanții reprezentați, cu excepția reprezentanților autorităților publice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție analizând materialele cauzei atestă că prin procura nr. 2-7125 din 08 noiembrie 2022, se confirmă că Radu Turuta îl împuternicește pe Eugeniu Turuta să semneze și să înainteze cerere de apel (f.d. 198-199, vol. III), însă Martin Christian Turuta prin procura generală din 28 iunie 2019 nu l-a împuternicit pe Eugeniu Turuta cu împuterniciri speciale prevăzute în art. 81 din Codul de procedură civilă, și anume, cu dreptul de a semna și depune cerere de apel.

În situația în care Eugeniu Turuta a prezentat procura nr. 2-7125 din 08 noiembrie 2022, prin care se confirmă că coparticipantul procesului Radu Turuta a încredințat reprezentarea sa de către un coparticipant, instanța de apel eronat a încetat procedura în apel, în partea apelatului Radu Turuta, motivând că apelul a fost semnat de un reprezentant care nu deține studii superioare juridice nefiind licențiat în drept.

Or, în cazul reprezentării în baza art.62 alin.(4) din Codul de procedură civilă nu se impune respectarea condiției ca coparticipantul să fie licențiat în drept.

Completul de judecată relevă că, instanța de apel urma să clarifice dacă reprezentarea apelantului Radu Turuta de către Eugeniu Turuta are loc în baza art.

62 alin. (4) sau în baza art.75 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă, după caz să verifice împuternicirile persoanei în dependență de tipul reprezentării.

Din analiza cumulativă a prevederilor art.62 alin.(4), 75 din Codul de procedură civilă, se deduce regula generală a reprezentării, și anume că, în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar.

Totodată, se deduc două excepții de la regula generală, când persoana fizică poate împuternici alte persoane decât avocați sau avocați stagiaari, și anume: *în cazul coparticipării procesuale obligatorii*, cu condiția confirmării împuternicirilor generale, prin cerere semnată de coparticipant, iar în cazul acordării împuternicirilor speciale, deduse din prevederile art.81 din Codul de procedură civilă, printr-o procură autenticată notarial; *în cazul reprezentării rudelor*, cu respectarea condițiilor să fie soț/soție, părinți, copii, frați, surori, bunei, nepoți, reprezentantul să fie licențiat în drept, iar împuternicirile să fie autentificate notarial.

Prin urmare, în dependență de tipul reprezentării, care exceptă regula generală, în baza art. 62 alin.(4) sau în baza art.75 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă, urmează a fi anexate înscrisurile ce confirmă respectarea condițiilor impuse de legiuitor.

În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, în baza art. 110 din Codul de procedură civilă, instanța de apel a acordat termen lui Eugeniu Turuta de a prezenta informația privind împuternicirile acestuia întru reprezentarea lui Martin Chirstian Turuta, semnătura căruia lipsește, însă ultimul nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel pentru remedierea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

Din actele anexate la dosarul civil, nu reiese că Martin Christian Turuta l-a împuternicit pe Eugeniu Turuta cu împuternicirea specială de a semna și depune cererea de apel la 28 noiembrie 2022. Or, prin procura generală din 28 iunie 2019, l-a împuternicit pe Eugeniu Turuta cu împuterniciri generale și nu speciale prevăzute în art. 81 din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, recursul depus de Martin Christian Turuta este neîntemeiat și urmează a fi respins.

În temeiul art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea parțială a încheierii contestate. În caz contrar partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica

drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Martin Christian Turuta, a admite recursul declarat de către Radu Turuta, a casa în parte încheierea instanței de apel și în partea casată a remite cauza în instanța de apel spre judecare.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), 427 lit. a) și b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se respinge recursul declarat de către Martin Christian Turuta.

Se admite recursul declarat de către Radu Turuta.

Se casează parțial încheierea din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Eugeniu Turuta, Martin Christian Turuta și Radu Turuta împotriva Companiei LinkedIn Corporation, cu privire la constatarea încălcării drepturilor patrimoniale de coautori și titularului de drepturi la valorificarea operelor, constatarea încălcării drepturilor morale de autor ale coautorilor, încasarea despăgubirii, obligarea publicării hotărârii, și anume, în partea încetării proceduri de apel, la cererea de apel depusă de Radu Turuta, cu restituirea cauzei spre judecare, în această parte, la Curtea de Apel Chișinău.

În rest, încheierea din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău se menține.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos